

Land	Danmark
Domstol	Retten i Lyngby
Parter	Corpital P/S mod Scriptor Technology A/S
Dato for afgørelse	3. april 2019
Afgørelsestype	Dom
Status	Retskraftig
Dato for publicering i domsdatabase	10. juni 2020
Omtalt i It-kontraktret, 2. udgave	s. 116-117, 199, 219, 231
Gengivet fra	Lyngby Rets dombog

Resumé

Sagen angik kundens manglende betaling i forbindelse med et agilt projekt om implementering af et IT-system. Parterne var uenige om projektets omfang, tidslinje og den samlede pris. Kunden indgav et modkrav, idet kunden hævdede, at leverandøren havde overfaktureret dem og leveret et utilstrækkeligt produkt. Der blev udpeget en skønsmand, der udtalte, at projekt var mangelfuldt, men at manglerne også kunne tilskrives kundens forhold. Retten fandt, at leverandøren havde krav på betaling for ydet konsulenttimer, men beløbet blev reduceret som følge af skønsmandens vurdering af ineffektivitet og mangler. Krav på betaling for online-licenser blev afvist, da der ikke var fremlagt dokumentation for, at licenserne var leveret. Retten fandt desuden, at leverandøren var forpligtet til at betale kompensation for omkostninger og tab som følge af mangler i deres arbejde.

Nøgleord: Agilt projekt, forsinkelse, mangler, betalingsforpligtelse, kundens forpligtelse til medvirken, leverandørens misligholdelse af forpligtelsen til projektstyring

RET TEN I L Y N G B Y
D O M

afsagt den 3. april 2019

Sag BS-8806/2017-LYN

Corpital P/S
(advokat Jesper Lundgren)

mod

Scriptor Technology A/S
(advokat Niels M. Andersen)

Denne afgørelse er truffet af dommer Ane Røddik Christensen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 21. december 2017. Sagen vedrører tvist om leverance af IT-system.

Sagsøgeren, Corpital P/S, har fremsat følgende påstand:

Scriptor Technologies A/S tilpligtes til Corpital P/S at betale 191.513,51 kr. inkl. moms med tillæg af 1,5 pct. rente pr. påbegyndt måned fra den 24. oktober 2017.

Påstanden er opgjort sådan:

Fakturerede NAV online licenser	58.315,00 kr.
Fakturerede ubetalte timer	94.895,81 kr.

Moms	38.200,00 kr.
Gebyr	<u>410,00 kr.</u>
I alt	<u>191.923,51 kr.</u>

Sagsøgte, Scriptor Technology A/S, har fremsat påstand om frifindelse.

Scriptor Technologies A/S har endvidere fremsat selvstændig påstand om, at Corpital P/S skal tilpligtes at betale 800.000,00 kr. til Scriptor Technologies A/S, subsidiært et af retten fastsat mindre beløb, med sædvanlig procesrente af 400.000 kr. fra den 31. januar 2018 og af 400.000 kr. fra den 2. april 2018.

Påstanden er opgjort sådan:

Overforbrug af timer	393.900,00 kr.
Timer uden værdi	306.800,00 kr.
Fejlestimering	419.900,00 kr.
Intern tid	70.000,00 kr.
Færdiggørelse af arbejde	325.000,00 kr.
Reduktion for dobbeltdækning (skøn)	-300.000,00 kr.
Tidligere krediteret	-100.000,00 kr.
Ikke betalte fakturaer	-94.895,81 kr.
Reservation for reduktion af krav	<u>-220.704,19 kr.</u>
I alt	<u>800.000,00 kr.</u>

Over for denne påstand har Corpital P/S nedlagt påstand om frifindelse.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

I september 2016 indledte parterne drøftelser om, at Corpital P/S skulle tilpasse og implementere et Microsoft Dynamics NAV it-system hos Scriptor Technologies A/S.

På baggrund af drøftelser mellem parterne og afholdte workshops fremsendte Corpital P/S den 27. oktober 2016 det endelige oplæg med estimater for leverancen. Det fremgår af oplægget, at opgaven vurderedes at ville koste 381.550 kr. baseret på et estimeret tidsforbrug på 294 timer, og at systemet ville være klar til "go live" den 1. januar 2017. Det fremgår af oplægget, at det ikke var bindende for Corpital P/S.

Det fremgår af sagen, at parterne den 28. oktober 2016 indgik en rammeaftale om "levering af konsulentytelser til Kunden på baggrund af kundens løbende

og konkrete bestillinger heraf." Det fremgår af rammeaftalen, at konsulentydelse faktureres efter medgået tid og omkostninger.

I rammeaftalen er der henvist til Corpital P/S' almindelige forretningsbetingelser af 25. november 2011. Af forretningsbetingelserne fremgår blandt andet af pkt. 4.2, at Corpital P/S ved for sen betaling har krav på morarenter på 1,5 pct. pr. påbegyndt måned fra forfaldsdato. Det fremgår videre af pkt. 8 om reklamationer, at kunden uden ugrundet ophold og senest to uger efter levering skal gennemgå det leverede for enhver mangel, og at kunden uden ugrundet ophold skal give skriftlig meddelelse om mangler. Endelig fremgår det af pkt. 9, at Corpital P/S' ansvar for fejl og mangler er begrænset til efter Corpital P/S' valg om levering, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag, samt at kunden ikke skal have anden misligholdelsesbeføjelse.

Arbejdet blev herefter påbegyndt.

Arbejdet blev imidlertid forsinket, og "go live"-datoen blev udskudt flere gange.

I slutningen af maj 2017 indstillede Corpital P/S arbejdet, da Scriptor Technologies A/S ikke betalte det fakturerede. Parterne blev dog enige om blandt andet en rabat på 100.000 kr., hvorefter arbejdet blev genoptaget.

Den 24. juli 2017 sendte Peter Perregaard fra Scriptor Technologies A/S en mail til blandt andre Kristoffer Bjerno fra Corpital P/S, hvori han gav udtryk for sin store utilfredshed med projektet og foreslog, at Kristoffer Bjerno overdrog "de sidste krampetrækninger" af projektet til sin chef.

Den 16. september 2017 ophørte Scriptor Technologies A/S med at betale fakturaer, og Corpital P/S indstillede arbejdet, som således aldrig blev færdiggjort af Corpital P/S.

Der har været foretaget syn og skøn i sagen. Af skønserklæring af 2. februar 2019 fremgår blandt andet følgende:

"Indledning

Skønsmanden har fundet det nødvendigt at give it-projektet mellem Corpital P/S som leverandør og Scriptor A/S som kunde en kort indledende beskrivelse, da system- og projektdokumentation i usædvanlig grad er fraværende i projektet. Det er samtidigt et paradoks, at bilagsmængden og antallet af sider i sagsakterne er usædvanligt højt selv om egentlig projektdokumentation i stor udstrækning er fraværende.

Selve projektet er på Corpitals foranledning gennemført efter den agile metode, og Corpital argumenterer i den forbindelse, at traditionel projektdokumentation netop ikke udarbejdes efter denne metode, hvilket Scriptor godkender. Skønsmanden er imidlertid ikke enig i dette synspunkt og konstaterer, at fraværet af dokumentation gør det vanskeligt at afgøre, hvad parterne har aftalt. Grundlaget for besvarelse af spørgsmålene i skønstemaet er derfor ofte parternes modsatrettede udsagn.

Skønsmanden kan naturligvis undersøge og forholde sig til den funktionalitet, der er udviklet og leveret i it-løsningen, men her kan det pga. manglende detailspecifikation være vanskeligt at afgøre, hvad færdiggørelsesgraden er, og hvad der mangler at blive udviklet.

Om selve projektgennemførelsen er det skønsmandens opfattelse, at Scriptor på daværende tidspunkt ikke har været klar til at deltage i et it-projekt med de krav, det stiller til kundeorganisationen. Det er desuden skønsmandens vurdering, at projektet var forløbet bedre, hvis Corpital havde organiseret og gennemført projektet efter sin egen beskrivelse heraf i bilag 10, 'Den Agile Metode, The Corpital Way'.

Skønsmanden har derfor udsøgt den dokumentation blandt sagsakterne, der indeholder oplysninger om, hvad den nye it-løsning skal kunne og samlet dette i bilag vi, Rekonstrueret behovsopgørelse. På baggrund heraf er der i bilag xi, Skønsmandens projektoplæg og estimater, beskrevet hvordan projektet efter skønsmandens opfattelse burde have været gennemført. Denne beskrivelse fungerer som referenceramme for besvarelsen af spørgsmålene i skønstemaet.

...

[Svarene er markeret med kursiv].

1 Spørgsmål vedrørende Corpitals leverance

1.1 Kunne den af Corpital leverede version den 26. oktober 2017 af Dynamics Nav 2017 være idriftsat og anvendt af Scriptor?

Nej. Det fremgår dels af sagsakterne, dels af parternes udsagn på møder med skønsmanden, jf. bilag vii, Mangellisten ved bruddet.

Se også pkt. 1.2 nedenfor.

1.2 Gennemgå og beskriv den funktionalitet og de dele heraf, som i givet fald manglede ved leveringen fra Corpital (Særligt ønskes opremsning af mangler i duplik punkt 3.2 gennemgået samt punkterne nedenfor under spørgsmål 1.4).

Beskrivelse af manglende funktionalitet som efterspurgt i pkt. 1.4:

1.4a – Bid- og claims-funktionalitet:

- *Mangler 2 rapporter, der dels viser en periodes brug af Bids (rabat/specialpris), og dels hvilke salg der er berettiget til nedsat indkøbspris i Bid-systemet, men hvor varekøbet ikke kunne ske hos de normale distributører for HP, og derfor kan rabatten claimes efterfølgende.*

1.4b - Incoming documents:

- *Er ikke opsat/udviklet.*

1.4c - Sagsstyrings integration til CDM:

- *Mangler mulighed for at danne fakturaer for serviceteknikerbesøg.*
- *Der er i Staging Area umiddelbart datagrundlag fra CDM, som viser serviceteknikernes timer og materialeforbrug. Men funktionaliteten er ikke udviklet.*

1.4h - Kontrakter, herunder dato, fakturering heraf, håndtering og afregning af frie klik, Copykits, skelnen mellem enkeltaftaler og puljer:

- *Via teknikermøderne står det klart at der er flere mangler/misforståelser i analysen kontra det som Scriptor i dag definerer som deres behov.*
- *Det, der er udviklet, vurderes til at svare til det, som der er aftalt på de enkelte sprint.*

1.4i - Debitor & kreditor:

- *Flere kontrakter pr. debitor: Fejl i analyse af området.*
- *Markup-faktor kontra debitor salgspris:
Markup er en kundekontrakt feature ... en salgspris aftale, hvor salgspris er lig kostpris + markup procent. Det er udviklet, men funktionalitet er blevet deaktiveret, uvist af hvilken grund.*

1.4l - Fakturering, herunder manglende moms på faktura, periodemæssig fast fakturering

- *Manglende moms skyldes en fejl i standard NAV, se pkt. 1.4l.*
- *Periodemæssig fast fakturering: Den udviklede funktion til dannelse af periodiserede fakturaer mangler i bruger menu, og det ser ikke ud til, at den er testet.*

1.4n - SBD-program i forhold til liste eller Excelark sammen med Claims:

- Der er ikke lavet udtræk af data for rapportering til HP.

1.4o - Manglende faktureringsmulighed af CDM-ordrer:

- Datagrundlag for dannelse af faktura er til stede i Staging Area, men funktionalitet til dannelse af fakturaer er ikke lavet.

1.3 Angiv et skøn over, hvad udførelse af eventuelle manglende dele ville koste (antal timer multipliceret timepris kr. 1.300) med at færdiggøre.

Samlet estimat for færdiggørelse af de ovenstående punkter:

Total: 250 Timer = 325.000 kr.

Se specifikation i bilag xii, Specifikation af svar i pkt. 1.4g og 1.5.

1.4 Gennemgå og beskriv, om der er dele af det leverede, som ikke er korrekt eller hensigtsmæssigt udført, herunder særligt:

De enkelte punkter er markeret med "Korrekt" eller "Ej Korrekt" som udtryk for om det vurderes, om Corpital har udført opgaven i forhold til oplæg bilag 9.1 samt skønsmandens rekonstruerede behovsopgørelse i bilag vi, og i øvrigt i professionel henseende.

1.4a Bid- og claims-funktionalitet,

Ej korrekt

- *I forhold til de i realiteten små justeringer der sker i kunde/leverandør rabataftalerne, så er området forsøgt automatiseret i for høj grad. Det kunne være løst simplere og billigere, hvis området var blevet afdækket korrekt.*

1.4b Incoming documents

Ej korrekt

- *Et væsentligt område i det ønskede flow, som ikke er gjort færdigt. Der er standard funktionalitet til indlæsning af bilag, men dette er ikke opsat. Det forventelige ordrematch i indlæsningsrutine er ikke standard og er ikke udviklet.*

1.4c Sagsstyrings integration til CDM

Ej korrekt

- *Dannelse af faktura på baggrund af data fra CDM er ikke lavet. Datagrundlag ser korrekt ud i Staging Area.*

1.4d Manglende opdeling af vare

Korrekt

- *Varerne er del af datakonverteringen, som Scriptor selv stod for, via Rapidstart. Men opgaven blev overført til Corpital, som har lavet en rå indlæsning af varestamdata fra XAL.*
- *Hvad der var aftalt i denne opgave, er ikke dokumenteret.*
- *Alle typer salg er oprettet som varer.*
Teknikertimer og andre typer, der ikke kan lagerføres, bør oprettes som typerne ressource eller gebyrvarer.
- *Årsagen til måden skal sandsynligvis findes i CDM, hvor data i Staging Area tyder på, at der i CDM ikke er en opdeling af varer/ressourcer. Til- lige er data importeret fra XAL, hvor alt også var oprettet som varer.*

1.4e Kontoplanen

Korrekt - Da det efter planen var Scriptors egen opgave

- *Det ser ikke ud til, at der er foretaget nogen ændringer siden Demo sy- stemet blev etableret. Hvorvidt Corpital har været involveret i arbejdet er ikke dokumenteret.*
- *Kontoplanen afspejler ikke Scriptors forretning, det er en demo konto- plan, som dog godt kan bruges, men ikke giver mening for en forretning som Scriptor.*

1.4f Datakonvertering af alle historiske data

Korrekt - Det var efter planen Scriptors egen opgave

- *Corpital bistod med generel hjælp til værktøjet Rapidstart.*
- *Kontrakter og varestamdata blev slutteligt importeret af Corpital. Aftale om indhold i denne opgave er ikke dokumenteret.*

1.4g Udførte/anvendte timer på leverancen, som er uden værdi

Omhandler alle punkter fra 1.4a til 1.4o.

Total: 75 timer uden værdi.

Se specifikation i bilag xii, Specifikation af svar i pkt. 1.4g og 1.5.

1.4h Kontrakter, herunder dato, fakturering heraf, håndtering og af- regning af frie klik, Copykits, skellen mellem enkeltaftaler og puljer

Ej Korrekt

- *Analysen af området har ikke afdækket behovet.*
- *Resultatet er et kontraktmodul, der ikke honorerer Scriptors behov.*

1.4i Debitorer og kreditorer, herunder alfanumerisk nummerering, flere kontrakter pr. debitor, åbentstående debitor- og kreditorposter, mark-up faktor i stedet for debitorsalgspris

Korrekt – Debitor- & kreditornummerering

- *Alfanumeriske tegn eller ej, har ingen betydning, hvis det håndteres i opsætning af betalingsreferencer.*

Ej korrekt - Flere kontrakter pr. Debitor

- *Fejl i analyse af området.*

Korrekt - Åbentstående poster deb/kred

- *Skulle efter opgavelister bogføres ind via kassekladde, data kopieres eller indlæses via Rapidstart. Projektet er aldrig kommet så langt at opgaven skulle udføres.*

Ej korrekt - Markup faktor kontra deb. salgspris

- *Markup er en kundekontrakt feature ... en salgspris aftale, hvor salgspris er lig kostpris + markuprocent. Det er udviklet, men funktionalitet er blevet deaktiveret, uvist af hvilken grund.*

1.4j Lageroptælling og lagerkonteringer

Korrekt

- *En Go-Live opgave, som man aldrig kom frem til. Og i øvrigt en efter oplægget opgave, der skulle udføres af Scriptor.*

1.4k Opsætning af anlægsaktiver

Korrekt

- *Opsætning er ikke færdiggjort, men det var en opgave, som Scriptor selv stod for. Men dog et område, det ikke er forventeligt af en kunde selv at udføre.*

1.4l Fakturering, herunder manglende moms på faktura, periode-mæssig fast fakturering

Faktura med momsfejl

Korrekt

- *Skyldes standard NAV fejl.*
- *Man kom ikke så langt i processen, at det kunne været forventet at lave standardopdatering af objekter med fejlerrettelser fra Microsoft.*
- *Microsoft udsender månedligt korrektioner til NAV, fejlen med moms blev introduceret i november 2016, og korrigeret i februar 2017.*

Periodemæssig fast fakturering

Ej Korrekt

- Der er lavet større arbejde med grundlæggende sammenbinding af service modul og Cockpit og en tilhørende faktureringskørsel (denne funktionalitet er dog ikke lagt frem i bruger menuer).
- Der er ingen spor af, at en kontraktfakturerings er gennemført i testen.

1.4m Design og gennemtestning af cockpit funktion

Korrekt

- Umiddelbart kan der ikke påvises fejl i håndtering af analyse og design; Jo der er uhensigtsmæssigheder og forkerte slutninger, men det må forventes, når produktet ikke har været gennemtestet af kunden.

1.4n SBD-program i forhold til liste eller Excel-ark sammen med Claims

Ej korrekt

- Der er ikke lavet udtræk af data for rapportering til HP.

1.4o Manglende faktureringsmulighed af CDM-ordrer

Ej korrekt

- Der er ikke lavet den fornødne udvikling.

1.5 Angiv et skøn over, hvad udførelse af eventuelle ikke fagmæssigt korrekt udførte dele har eller ville koste at udbedre og/eller færdiggøre (antal timer multipliceret timepris kr. 1.300).

Omhandler alle punkter fra 1.4a til 1.4o.

Total: 250 timer til færdiggørelse (325.000 kr.)

Se specifikation i bilag xii, Specifikation af svar i pkt. 1.4g og 1.5.

2 Spørgsmål vedrørende Corpitals timeforbrug

2.1 I forhold til scope og estimat kunne og burde leverancerne være udført inden for de estimerede 294 timer jf. bilag B og 9.1 side 6, evt. med en vis overskridelse heraf?

Nej. I flg. skønsmandens estimat i bilag xi ville projektet kræve ca. 940 timer fra leverandøren, Corpital, og ca. 1.500 timer fra kunden, Scriptor.

2.2 Hvor mange timer mener skønsmanden, at leverancerne kunne være udført for af en professionel leverandør med speciale i Dynamics NAV, når henses til at leverandøren forinden har haft indledende workshop og har lavet foranalyse?

Se pkt. 2.1.

2.3 Afviger Corpitals timeforbrug på 1.400-1.600 timer for hvad der normalt skulle bruges af en professionel systemleverandør med ekspertise i Microsoft Dynamics NAV til levering af den foreliggende systemløsning hos Scriptor med det aftalte scope, og i givet fald på hvilken måde, jf. særligt bilag 22, 22a, N, O og P?

Se skønsmandens projektbeskrivelse i bilag xi, hvor totalestimatet som tidligere nævnt er på ca. 940 timer. Det er væsentligt at bemærke, at skønsmanden ikke anser scope for i praksis at have ændret sig i løbet af projektet, men at kravene undervejs i projektet er blevet udbygget og detaljeret i takt med, at Scriptor og Corpital har opnået større indsigt i, hvordan de forretningsmæssige mål bedst opnås.

I bilag viii, Ændringer i projektet, og bilag ix, Scriptor – Usecases – ÆNDRINGSØNSKER, er der således samlet oplysninger om forskellige ændringer i projektforløbet. I bilag x, Corpital in out scope timer, opgør Corpital timer udenfor estimat til i alt 327,5. Da der ikke i projektet er anvendt en formel procedure til håndtering af ændringer, er det vanskeligt at afgøre de enkelte ændringernes validitet, men ikke at ændringer har fundet sted.

Spørgsmål i relation til bilag 22, 22a, N, O og P er besvaret i pkt. 2.4 nedenfor.

2.4 På baggrund af de fremlagte tidsregistreringer (bilag 22) og fakturaer (bilag N) samt regneark (bilag O) og Scriptors vurdering heraf (bilag P) bedes skønsmanden vurdere, om det registrerede og fakturerede tidsforbrug forekommer for lavt, for højt eller normalt i forhold til, hvad det vil kræve for en professionel leverandør at udføre arbejdet?

Skønsmandens estimat på 940 timer er naturligvis med en vis usikkerhed.

Sættes denne til 20 %, dækker estimatet området 750 – 1.130 timer.

Scriptors analyse sammentæller Corpitals timeforbrug til i alt 1.168 timer.

Hertil kan lægges skønsmandens estimat for færdiggørelse, 250 timer, og fratrækkes 75 timer uden værdi. Det giver i alt 1.343 timer. Derfor forekommer Corpitals tidsforbrug umiddelbart at være for højt, men opmærksomheden henledes på, at Scriptor selv som kunde har stor indflydelse på projektets forløb gennem sin deltagelse og sine bidrag og dermed på leverandørens tidsforbrug.

2.5 Baseret på tilgængelige oplysninger bedes skønsmanden vurdere Scriptor's opgørelse over de 670 timer som Scriptor mener tidsforbruget er for højt i forhold til, hvad en professionel leverandør med ri-

melighed ville have anvendt og i givet fald specificere i hvilket omfang skønsmanden er enig heri eller har en anden opfattelse i op eller nedadgående retning og i så fald begrund og specificere denne?

Vurdering af Corpitals faktiske tidsforbrug i forhold til skønsmandens estimat i bilag xi:

- *Afklaringsworkshop, Corpital 45,25 timer, skønsmanden 151 timer inkl. løsningsbeskrivelse. Forskellen skyldes forskellig projektmetode og talene er derfor ikke sammenlignelige, men skønsmanden undrer sig også over en deltagelse med fem personer fra Corpitals side.*
- *Konvertering, Corpital 76 timer, skønsmanden 50 timer. Med usikkerhed indregnet er forskellen mellem de to tal ikke signifikant.*
- *Kundespecifikke tilpasninger, Corpital 600,25 timer, skønsmanden 388 timer. Corpitals høje timetal undrer skønsmanden, og måske ville det have været lavere, hvis Corpital havde fulgt sin projektmodel med klar dokumentation og kundegodkendelser efter de enkelte sprint.*
- *Standardfunktionalitet, Corpital 143 timer, skønsmanden 32 timer. Denne store forskel undrer skønsmanden, men forklares ved, at der i Corpitals timer optræder meget udvikling af kundespecifikke ændringer, fx udgør arbejde med asset management alene 38,5 time.*
- *Sprinthåndtering, Corpital 259,75 timer, skønsmanden ca. 200 timer. Sidstnævnte er skønsmanden estimat for projektledelse plus håndtering af workshops, hvilket antages at kunne sammenlignes med sprinthåndteringen.*

Samlet set udgør Corpitals timer på ovennævnte emner 1.124 mod skønsmandens 821 timer, hvilket svarer til den generelle forskel påvist i pkt. 2.4. Derfor anses Corpitals timer også her at være for høje.

Der findes ikke dokumentation, som gør det muligt at vurdere de enkelte konsulents tidsforbrug.

I øvrigt er skønsmanden ikke enig i udsagnet i bilag P om, at G Business Solution har færdiggjort projektet og implementeringen, jf. udsagn herom i mødereferaterne. Se også pkt. 3.1.

2.6 Baseret på de tilgængelige oplysninger bedes skønsmanden skønne over Corpitals registrerede timer i forhold til de udførte ydelser og angive, hvor mange timer tidsforbruget burde have været, hvis leverancen var udført og faktureret baseret på effektiv medgået tid?

Skønsmandens estimat er som tidligere nævnt 940 timer eller med indregning af usikkerhed mellem 750 og 1.130 timer, jf. pkt. 2.4.

3 Spørgsmål vedrørende udgifter til færdiggørelse

3.1 Har G Business Solution udbedret og færdiggjort implementeringen af Dynamics Nav systemet hos Corpital?

Nej, G Business Solution (GBS) har bragt NAV delvist i drift som illustreret i systemdiagram C i bilag v og som forklaret i mødereferaterne.

3.2 Er G Business Solutions timeforbrug og fakturering på kr. 172.000 eksklusive moms jf. bilag T for færdiggørelse af implementeringen rimelig og nødvendig bedømt ud fra Corpitals leverancer frem til G Business Solutions overtagelse af færdiggørelsen af systemet?

GBS har som tidligere nævnt ikke færdiggjort Corpitals implementering. Målet med denne er illustreret i systemdiagram D i bilag v, mens PG som nævnt har bidraget til driftssystemet vist i systemdiagram C, jf. pkt. 3.1. Vurderingen af GBS' timeforbrug tager udgangspunkt i flg.:

- *Skønsmanden vurderer som nævnt, jf. pkt. 1.5, færdiggørelsen af projektet til 250 timer.*
- *GBS oplyser at have færdiggjort 1/3 af projektet med 150 timer. Med de resterende 2/3 vil GBS' samlede tidsforbrug ca. andrage 450 timer i alt. Til bedømmelsen skal dog fratrækkes den tid, GBS har måttet bruge til at sætte sig ind i Scriptors forretning og systemløsning.*
- *Derfor anses GBS' tidsforbrug til færdiggørelse at være rimeligt, usikkerheden taget i betragtning.*

4 Spørgsmål vedrørende Scriptors interne tidsforbrug

4.1 Baseret på gennemgang og besvarelse af ovenstående spørgsmål og bilag U (som er Scriptors eget skøn over sit tidsforbrug) bedes skønsmanden vurdere:

Bilag U udviser 310 interne projekttimer, som Scriptor af forskellige årsager anser for at være spildte på grund af manglende projektledelse og kompetence fra Corpital. Scriptors samlede tidsforbrug i projektet er ikke oplyst.

Scriptors fordeling af de 310 timer på aktivitet:

1. *Arbejde med at udvikle løsningen som vist i systemdiagram C i bilag v sammen med GBS efter bruddet med Corpital = 100 timer.*
 - a. *Anses ikke for spildt, da arbejdet er en videreførelse af projektet.*
2. *Da Corpital klarmeldte systemet til go-live var data iflg. Scriptor blot overført ukritisk fra de gamle systemer, og Scriptor måtte derfor bringe data i orden = 150 timer.*
 - a. *Heller ikke spildt, da dette også er videreførelse af projektet. Arbejdet skal jo gøres, og er desuden Scriptors ansvar i forhold til aftalen.*
3. *Dobbeltarbejde som følge af skift af konsulenter hos Corpital = 24 timer.*

- a. *Udskiftning af konsulenter må altid forventes. Timetallet anses som normalt.*
- 4. *Tabt tid i forbindelse med, at Corpital tre gange klarmeldte systemet til go-live = 36 timer.*
 - a. *Ja, det er useriøst at melde et system klart til drift, når det ikke er testet. Timerne er spildtid.*

4.1a Om Scriptors eget tidsforbrug opgjort i bilag U kan anses for at være "spildt" og/eller "ekstraordinært".

Se pkt. 4.1.

4.1b I hvilket omfang dette tidsforbrug anses for at være et realistisk skøn i forhold til projektforsløbet og eventuelle påpegede mangler ved Corpitals leveranceopgaven?

Jf. pkt. 4.1 anser skønsmanden 36 timer som spildtid.

4.1c Specificere i hvilket omfang skønsmanden vurderer, at det af Scriptor skønnede tidsforbrug skal justeres i op- eller nedadgående retning, og i så fald begrund og specificere denne?

Scriptors skøn skal justeres ned fra 310 timer til 36.

5 Spørgsmål vedrørende forholdsmæssigt afslag

5.1 Om og i givet fald hvor stort et nedslag (juridisk udtryk forholdsmæssigt afslag) skal gives for eventuel værdiforringelse af det leverede opgjort som differencen i forhold til de faktiske leverancer med og uden påpegede mangler under hensyntagen til følgende:

Skønsmanden vurderer som nævnt, at projektet kunne være gennemført på 940 timer, og at Corpital manglede at bruge 250 timer ved sit ophør på projektet. Corpital ville derfor teoretisk kunne have leveret projektet med $1.168 + 250 \text{ timer} = 1.418 \text{ timer}$ eller med et merforbrug på ca. 500 timer i forhold til skønsmandens estimat.

Alligevel vurderer skønsmanden ikke, at der er grundlag for, at Scriptor skal modtage en godtgørelse. Det skyldes, at Scriptor efter skønsmandens opfattelse har været uforberedt på projektet, manglet svar og oplysninger samt manglet engagement og ejerskab i projektet. I et projekt som dette har kunden et medansvar og skal i den forbindelse løbende og med kort varsel træffe forretningsmæssige beslutninger og være organisatorisk understøttet hertil.

Scriptor har således haft mulighed for selv at være en del af processen og kunne fx have grebet ind overfor claims ved her at oplyse, at ændringer kun forekommer hver tredje år selv om data modtages hver nat.

5.1a Værdien af tidsforbruget og det udførte arbejde og scope for opgaven?

Se pkt. 5.1.

5.1b Eventuelle manglende dele eller mangelfulde dele?

Se pkt. 5.1.

5.1c Eventuelle udgifter til udbedring og færdiggørelse af leverancerne og implementeringen af systemet?

Se pkt. 5.1"

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af Sune Sloth, Peter Perregaard, Jan Petersen, Peter Gamborg, skønsmand Erik Buchwald Christensen, Birgitta Håkonsson Lohse og Kristoffer Bjerno.

Sune Sloth har forklaret blandt andet, at der arbejder 10 personer i Corpital, heraf tre partnere. Han grundlagde Corpital i 2001. Corpital er en konsulentvirksomhed. I slutningen af 2016 indgik Corpital en aftale med Scriptor, idet Scriptor ønskede at overgå til Microsoft NAV med visse tilpasninger som økonomisystem. En opgave som denne er Corpitals kerneydelse. Corpital har før løst tilsvarende opgaver med succes. Han var ikke direkte involveret i aftaleindgåelsen med Scriptor, men det var en standardkontrakt. Grundlaget fra Scriptor var meget løst. Han fik indtryk af, at Scriptor er en professionel teknologivirksomhed. Vandfaldsmodellen indebærer en detaljeret kravsspecifikation. Hvis en sådan ikke foreligger, anvendes den agile model, hvor kun den overordnede ramme på forhånd er fastlagt. Herefter bryder man opgaven ned i sprints, som aftales undervejs. Der var ikke tvivl om, at det var den agile model, som blev aftalt. Peter Perregaards mail af 16. september 2016 til Kristoffer Bjerno er ikke en kravsspecifikation. Kravsspecifikationer er særdeles omfattende og fylder typisk flere hundrede sider. Han deltog ikke i den workshop, som blev afholdt den 22. september 2016. Han blev orienteret om workshoppen efterfølgende. I Corpital er der fællesmøde hver fredag morgen, og han er løbende blevet orienteret om forløbet af Scriptor-projektet på disse møder. Han var ikke med til at lave oplægget af 27. oktober 2016, men han sikrede sig, at det blev gjort klart, at oplægget ikke var bindende. Den estimerede pris på 381.550 kr. og idriftsættelse den 1. februar 2019 holdt ikke stik, fordi Scriptor ikke havde styr på data eller

processer. Det var ikke Corpital, med derimod Scriptor, som skulle konvertere data mv.

Rammeaftalen er et standarddokument, som laves til alle kunder. Hvis kunder ønsker ændringer, laves der en allonge, men det sker sjældent. 4 fasemodellen går ud på, at der oprettes en sag med estimat, som kunden skal godkende. Det er sagen, der anvendes i det videre forløb. Mailadressen booking@corpital.com anvendes af kunden til bestilling af nye opgaver, hvorefter Corpital sender et estimat tilbage. Af bilag 25 fremgår sagsnummer, estimat, forbrug og fakturering på de forskellige opgaver. Man kan også se, af hvem og hvornår sagen er godkendt af kunden. Bilag 25 viser videre, at Corpital har estimeret et forbrug på 1218 timer, hvoraf de 1208 timer er godkendt af Scriptor. Scriptor var efter hans opfattelse klar over, hvad de selv skulle levere for at få projektet til at lykkes. I oplægget regnede Corpital med 274 timer. Normalt skal kunden bruge 2-3 gange så mange timer som konsulenterne.

Et sprint er en periode på typisk 2-3 uger, hvor det aftales, hvilke opgaver der skal løses. Herefter estimeres tidsforbrug mv., som kunden godkender, hvorefter arbejdet går i gang. Efter afslutningen laves et resumé af sprintet, hvorefter et nyt sprint påbegyndes. Sprintene gik ikke efter planen, fordi Scriptor ikke leverede, hvad de skulle. De havde ikke styr på processer eller data. Selve opgaven blev justeret undervejs, herunder skulle Corpital hjælpe med datakonvertering, men overordnet ændrede projektet sig ikke. Ved afslutningen af sprint 3 var de tæt på at have forbrugt hele estimatet. Det skyldes, at der blev brugt megen tid på iterationer (gentagelser). Tingene blev ved med at blive genåbnet og rettet til. Scriptor reklamerede ikke på dette tidspunkt over, at hele estimatet var forbrugt. "Go live" er datoen for ibrugtagning af hele systemet, selv om projektet ikke er helt færdigt. I slutningen af december 2016 var det realistisk med ibrugtagning den 1. februar 2017, da det var en aftale, at Scriptor skulle stå for al data. Hvis det var blevet overholdt, ville systemet være klar til ibrugtagning den 1. februar 2017. Vurderingen af ibrugtagsdato i afslutningen på sprint 10 lykkedes heller ikke, da det i sprint 9 forudsattes, at Scriptor leverede arbejde vedrørende data, men det skete ikke.

I maj 2017 standsede Corpital sine leverancer, fordi Scriptor efter tre rykkere ikke havde betalt forfaldne fakturaer. Scriptor betalte, og herefter sendte Corpital i en periode stort set dagligt en statusmail til Scriptor. Han fik som begrundelse for den manglende betaling at vide, at Scriptor havde likviditetsproblemer. Projektet blev ikke afsluttet, da der ikke skete ret meget på testområdet.

Han er enig i, som anført af Perregaard i mail af 24. juli 2017, at det var et håbløst projekt, men det skyldtes Scriptor. Han opfattede ikke mailen som en reklamation, men som et forsøg på at opnå bedre priser. Der kom et nyt leverancestop på grund af ubetalte fakturaer. De gik over til en model med fysiske tavler til projektstyring hos Scriptor, da daglige statusmails ikke virkede. Tavlerne hjalp heller ikke. Der blev ikke betalt fakturaer efter den 8. september 2017, og han fik ikke nogen forklaring herpå. Fra ultimo november til den 6. december 2017 var der et forløb, hvor de forsøgte at løse sagen uden advokater. De for-

søgte at udarbejde en plan ved hjælp af user stories, men Scriptor gjorde stadig ikke noget trods rykkere. Corpital har i alt faktureret Scriptor for ca. 2 mio. kr. Der er hverken sket fejl i faktureringen eller overfakturering, og arbejdet har ikke været mangelfuldt. Projektet blev dog ikke færdigt. Han deltog ikke selv i nogen af sprintene. Niels Sloths arbejde er registreret dagligt og er blevet gennemgået internt i Corpital. Han har ikke gennemgået Niels Sloths arbejde indholdsmæssigt.

Peter Perregaard har forklaret blandt andet, at han har 35 års erfaring fra it-branchen. Han været været med i hundredevis af projekter, hvoraf ca. 10 pct. er kuldsejlet. Han havde ingen erfaring med Microsoft NAV forud for aftalen med Corpital. Hans mail af 16. september 2016 blev sendt efter et præsentationsmøde med Corpital, hvor Kristoffer Bjerno præsenterede virksomheden. På mødet lavede han en tavletegning. Til stede på mødet var Kristoffer Bjerno og muligvis flere personer fra Corpital samt nøglepersonerne fra Scriptor. Tegningen viser grundelementerne i deres eksisterende system. Opgaven var egentligt enkel. Scriptor havde nogle gamle systemer, som ikke kunne danne grundlag for videreudvikling af Scriptors forretning. De ønskede så standardmæssig en udgave af NAV som muligt. Scriptor har tre forretningsområder. For det første ad hoc salg af varer og for det andet tonerbestillingsforretning, hvor de overvåger printere, som fortæller Scriptors system, når en given printer mangler toner, hvorefter ny toner sendes til kundes, og der faktureres. Det tredje element er kontraktshåndtering i forhold til printerleverandørerne. Der er ikke noget i tavletegningen, der har ændret sig. De får mere end 1.000 bestillinger på tonere om måneden. Det er afgørende for deres forretningsmodel, at de har styr på deres data, og det havde de. Han deltog ikke i workshoppen den 28. september 2016. Han opfattede det som en simpel løsning, der skulle til. De kunne have valgt andre modeller for deres tonerforretning, men da Corpital estimerede et tidsforbrug på 140 timer for deres model, valgte de den. De indgik en aftale med Corpital på 290 timer. På en workshop den 8. eller 9. november 2016 brugte Corpital seks dage på at sætte sig ind i Scriptors forretningsmodel, systemer og data. Det var aftalt, at hvis der identificeredes nye opgaver, skulle de opfattes som en ændringsanmodning, men Corpital lavede ingen ændringer. De aftalte ibrugtagning af systemet den 1. januar 2017. De troede i december 2016, at ibrugtagning kunne ske per 1. februar 2017, for de troede på det tidspunkt, at projektet var næsten færdigt. Aflevering af projektet en måned for sent med 25 pct. merforbrug var inden for det forventelige, så der var på det tidspunkt ingen røde lamper, der lyste. I bund og grund var opgaven blot flytning fra deres gamle systemer over på et nyt system med ganske få specifikke tilpasninger. Deres gamle systemer kunne det, som de havde brug for. Corpital havde fuldt grundlag for at kunne levere rigtigt. Der var ingen ændringer i scopet undervejs, og Scriptors forretning er helt uændret. Scriptor påbegyndte tests af systemet uendeligt mange gange, men testene blev standset, fordi systemets funktionalitet ikke hang sammen. De kunne derfor ikke lave de tests, som var nødvendige.

Det er derfor ikke rimeligt at bebrejde Scriptor, at der ikke blev testet, fordi systemet ikke virkede, og hans medarbejde ikke kendte NAV. Den agile projektmodel er en god idé og var en af årsagerne til, at de valgte Corpital. Opgaven var bunden, da hele funktionaliteten var i deres gamle systemer og skulle blot flyttes. Undervejs har han fået mindst fem nye datoer for ibrugtagning. Efterhånden kom det mere og mere ind i sprintreferaterne, at Corpital mente, at det var Scriptors manglende tests, der var årsagen til, at projektet skred. Fremdriftsrapporterne gjorde ingen forskel, da problemet med testene var det samme. De fragmenterede funktionaliteter i systemet kunne ikke spille sammen. Fremdriftsrapporterne var derfor intet værd. Når de gjorde indsigelser og standsede deres betalinger, indstillede Corpital arbejdet. Det var ren revolvermetode. Scriptors betaling af fakturaerne var derfor ikke udtryk for Scriptors accept af faktureringen, for de havde ikke fået, hvad de havde bestilt. I september eller oktober 2017 indså han, at Corpital ikke var i stand til at levere. I november/december 2017 fik Corpital et sidste forsøg på færdiggørelse uden yderligere regninger. Corpital fik aldrig leveret det, som de skulle, og systemet blev aldrig taget i brug. Hvis et it-projekt først er kommet på afveje, kan det være uoverkommeligt at rette op på. Det er ham, der har lavet bilag P. De afviste timer er baseret på timeanalysen i bilag O. Corpital skulle ikke lave konvertering af data. Det skulle Scriptor selv gøre med 16 timers bistand fra Corpital. Der er ikke lavet claims svarende til 67 timers arbejde, arbejdet vedrørende incoming documents er ikke lavet, og tidsforbruget vedrørende servicekontrakter kan ikke være rigtigt. Systemet skulle håndtere tonerbestillinger, hvilket Louis stod for. Arbejdet vedrørende standardfunktionalitet var estimeret til et tidsforbrug på otte timer, og det kan ikke passe, at der er forbrugt så mange timer, som Corpital har opgjort. Der var efter hans opfattelse slet ikke behov for 10 sprint. Niels Sloths tidsforbrug er urimeligt højt. Scriptor har haft betydeligt spildtid; langt mere end 310 timer. Gamborg Solutions har lavet systemet færdigt. Peter Gamborg var enig i Corpitals oprindelige estimat.

Jan Petersen har forklaret blandt andet, at han er ansat som konsulent i Scriptor med delvist ansvar for salg af teknik. Hans rolle var at facilitere Corpitals adgang til Scriptors systemer og give Corpital grundlag for at håndtere tonerbestillinger. Han havde intet forhåndskendskab til Microsoft NAV. Han stødte første gang på Corpital under en gennemgang af projektet. Perregaards tavletegning viser grundsubstansen i deres eksisterende system. I september 2016 havde han et møde med Corpital, hvor han gennemgik tonerhåndteringen. Til stede på mødet var Kristoffer Bjerno samt muligvis Niels Sloth og Kristian Hjort Jørgensen. På mødet beskrev han, hvad toner- og servicehåndteringssystemet skal kunne, mens resten var standard NAV. Projektet var bortset fra tonerdelen implementering af et standardsystem. Det nye system skulle have de samme funktioner som det gamle system. Processerne i systemet var helt de samme, men de tekniske funktionaliteter var nødvendigvis anderledes. Der skulle ikke

laves nye funktioner. Der skulle være så få tilpasninger som muligt, da det er nemmere i forhold til senere opgraderinger.

Han deltog i sprint 1-4, men ikke i de efterfølgende sprintmøder. I sprint 3 havde han en proces med Louis, hvor de gennemgik, hvad der skulle laves i forbindelse med tonerhåndteringen. Det brugte han lang tid på, for det var vigtigt.

Det fremgår af afslutningen af sprint 3, at han havde sagt, at XML-filen var klar til brug. Louis stod for dette arbejde. På workshopen den 4. januar 2017 satte de navn på de ansvarlige. Tonerdelen havde han og Louis lagt fast på det tidspunkt. Louis kom og spurgte, når der var noget, som han havde brug for at vide omkring tonerbestillinger. Niels Sloth lavede i begyndelse mest økonomi og generel projektledelse. Han var klart den centrale figur undervejs i projektet. Da Louis stoppede i Corpital, kom der Rafeed til, men på det tidspunkt var tonerdelen færdiggjort. Den koordinering, som Niels Sloth skulle stå for, haltedede.

Det, som han aftalte med Louis, blev ikke videreformidlet. De opdagede på et tidspunkt, at den måde, hvorpå de bestiller toner, ikke længere eksisterede. Deres system er baseret på, at printerne giver bestilling til systemet, men den funktionalitet var væk. Det var det, som han og Louis havde lavet i sprint 1-3. Det var Niels Sloth, der havde lavet den forkerte programmering fra den 8. marts 2017 og frem. Det var helt anderledes, end hvad de havde aftalt. Niels Sloth havde ikke afstemt det med ham, for så havde han stoppet ham. Niels Sloth brugte megen tid på at programmere den forkerte løsning. Det, som Niels Sloth lavede, virkede delvist, men der var stor risiko for fejl ved modellen, så de turde ikke sætte det i drift. Det, som Niels Sloth lavede vedrørende tonerbestilling var spildt, ligesom det han og Louis lavede tidligere havde lavet også var spildt. Konsulenterne fra Corpital sad fysisk hos Scriptor. De er 30 personer i Scriptor, heraf 10 personer med relevans for projektet. Corpital kunne spørge om alt, hvad de havde brug for at vide. Han blev i april eller maj 2017 klar over, at der var alvorlige problemer med projektet. Scriptor svarede på alle forespørgsler fra Corpital, og de gav fornøden input til Corpital. Scriptor forsøgte at teste, men de kunne ikke. Systemet nåede ikke ud over betastadiet. De har ikke undladt at foretage tests. Corpital har ikke før retssagens opstart peget på konkrete forhold, hvor Scriptor ikke har leveret. Han kan med god samvittighed afvise Corpitals kritik. Sune Sloth og Kristoffer Bjerno havde ikke førstehåndskendskab til projektet. Kristoffer Bjerno deltog i ét opstartsmøde, og Sune Sloth kom først til sidst ind i projektet. Corpital implementerede ikke et system, der virkede eller opfyldte Scriptors forretningsmæssige behov. Scopet var uændret gennem hele forløbet. Det er ikke hans oplevelse, at kravene øgedes fra Scriptors side undervejs.

Bilag O er baseret på udskrift fra Corpitals sagsstyringssystem sammenholdt med fakturaer. Fane 1 er en opsummering af alle underliggende data. Timerne kan henføres til konkrete personer. LAB er Louis. Det kan ikke passe, at Louis har lavet udvikling for 108 timer på tonersbestilling. Nick Peronard har ikke lavet udvikling for 50 timer. I fane 2 er dataene yderlige brudt ned, og man kan se, hvad de forskellige personer har brugt tiden på.

De afviste timer i bilag P er baseret på hans analyse i bilag O. Corpital tilbød på et tidspunkt hjælp til konvertering på grund af tidnød, men det blev gjort fuldstændigt ukritisk, så resultatet blev meget uhensigtsmæssigt, idet op til 15 år gamle data kom med. Arbejdet vedrørende claims var helt unødvendigt, da det kun var relevant i forhold til ganske få kunder. De kunne med fordel have tastet oplysningerne ind manuelt. Incoming documents er ikke implementeret, og servicekontrakter var gjort unødigt kompliceret. Louis' tidsforbrug vedrørende tonerdelen og XML var spildt. De har afvist 100 timers tidsforbrug vedrørende standardfunktionalitet. Deres afvisning vedrørende sprinthåndtering er baseret på, at unødigt mange personer fra Corpital deltog. Niels Sloth mistede overblikket, hvilket kostede megen tid, ligesom der blev lavet meget unødvendigt arbejde. De afviste alle de af Kristian Hjort Jørgensen forbrugte timer, da de ikke kunne se værdien af arbejdet. Rafeed Fathallah brugte tid på at få viden, som gik tabt, da Louis stoppede. Nick Peronard var helt uerfaren og med som føl. Afvisningerne er baseret på en grundig analyse. Han har selv haft ca. 200-400 timers spildt arbejde. Det er ham, der har lavet bilag O i samarbejde med deres NAV-konsulent. Der har ikke været andre med til det. Det er de samme data, der ligger til grund for alle de af Scriptor udarbejdede bilag. Han alene har lavet hele datagrundlaget. Bilag U har han givet input til, men han har ikke udarbejdet det. Skønsmanden har set bilag O og U, men de har ikke gennemgået bilagene med skønsmanden. Bilag Y er lavet efterfølgende.

Peter Gamborg har forklaret blandt andet, at han er selvstændig Navision-konsulent. Han har lavet langt over 100 Microsoft NAV-implementeringer. Han kom i kontakt med Scriptor, fordi de havde problemer med deres leverandør. Han mødte Corpital undervejs for at gennemgå, hvad der manglede. Bilag J er et notat, som han har lavet i begyndelsen af 2018 på baggrund af sin adgang til systemet. Han har lavet det selv, men Jan har kigget det igennem. Jan har ikke haft ændringsforslag. Han har vist bilaget til skønsmanden. Kontoplanen var ikke, som man normalt ville lave den, men økonomidelen var i brug. Incoming documents manglede en funktion til at afkode dokumenterne. Servicemodulet havde store mangler i forhold til afregning af kontrakter, så der kunne ikke faktureres rigtigt i systemet. Tonerbestilling virkede ikke. Meningen var, at der skulle komme en advarsel i systemet om, at en printer manglede toner, hvorefter der skal sendes en ordre til kunden. I stedet for advarsel aflæste systemet samtlige ca. 45.000 tællerstande, hvilket var meget uhensigtsmæssigt. Bids er en rabatkode. Bids var gjort unødigt kompliceret, og der var medtaget gamle data, som ikke var relevant. Udløbne bids er ligegyldige og burde være rensset ud. Systemet indeholdt heller ingen rapporteringsmuligheder for Scriptors forretningsgange, kun standardrapporter. Det havde været naturligt med tilpassede rapporteringsmuligheder. Rapportering er det sidste, som laves i et projekt. Overordnet virkede systemet ikke. Der var mange enkeltfunktioner, der ikke virkede. Dele af systemet var ikke færdigt, og der var unødvendig kodning i sy-

stemet. Systemet kunne langt fra sættes i drift. Det ville blandt andet forudsætte, at stamdata blev rensat ud og kontoplanen rettet op.

En velfungerende gruppe konsulenter burde kunne udføre opgaven på i alt 350 timer. 1158 timer er et urimeligt tidsforbrug at fakturere. Da han kom ind, udestod ca. 200 timers arbejde. Noget af arbejdet kunne genbruges. Der var ikke ændringer i scopet i forhold til det, som Corpital skulle levere, men der var småændringer undervejs. Han kunne selv have lavet det på 350 timer fra start. Opgaven var en simpel standardimplementering og tre specifikke moduler, som skulle specialudvikles. Han deltog i mødet med skønsmanden. Efter hans opfattelse er skønsmandens vurdering af et tidsforbrug på 940 timer for den totale leverance i strid med den agile metode, og han mener, at det er helt overestimeret. Efter hans opfattelse roder skønsmanden rundt i den agile metode og vandfaldsmodellen. Ved vandfaldsmodellen er der ikke behov for workshops eller projektledelse.

Han er enig i skønsmandens estimat på 388 timer til udviklingsopgaver. Han ville selv vurdere, at bid og claims-funktionaliteten var lidt under 80 pct. færdiggjort. Incoming documents ville han vurdere til at være 0 pct. færdiggjort. Sagsstyringsintegration til CDM var efter hans vurdering 10 pct. færdiggjort. Debitorer og kreditorer mv. vurderer han var 40 pct. færdiggjort. Fakturering, herunder manglende moms på faktura, periodemæssig fast fakturering, var efter hans opfattelse færdiggjort med 50 pct. SBD-program i forhold til liste eller Excel-ark sammen med claims vurderer han var færdiggjort med 30 pct. Han mener, at skønsmandens vurdering af, at der var anvendt 75 timer uden værdi, er for lavt. Han har givet input til bilag Y. De gule markeringer viser det arbejde, som har været uden værdi for Scriptor. Han står ved det i bilag Y anslåede spildte timeforbrug. De vedrørende servicekontrakter anvendte 130 timer var uden værdi, for de skulle laves om, så de afspejlede Scriptor's måde at fakturere på. Tonerbestilling er ikke taget med i opgørelsen. Han har selv faktureret 240 timer efter den agile metode for færdiggørelse af projektet. Stamdata er leveret af kunden. Hvis der skal renses ud, gøres det af konsulenten og kunden i fællesskab. Det kommer dog an på, hvem kunden er. Det er normalt konsulentens opgave at filtrere data. Man vil kun lægge de aktuelle data ind. Det er både kundens og konsulentens ansvar at sikre dette.

Skønsmand Erik Buchwald Christensen har forklaret blandt andet, at han kan vedstå sin erklæring. Det er hans opfattelse, at den af Corpital leverede version af systemet ikke kunne være sat i drift og anvendt. Det er et sikkert svar. Hans besvarelse af spørgsmål 1.2 forholder sig kun til de mangelspunkter, der er spurgt om. Det udelukker ikke andre mangler. Han vurderer, at der manglede ca. 250 timers arbejde for at færdiggøre projektet. I spørgsmål 1.4 blev han bedt om at vurdere, om tingene er korrekt udført. Bid og claims er ikke lavet korrekt. Han mener, at der er anvendt 75 timer uden værdi. Vurderingen er foretaget på baggrund af bilag O. For så vidt angår sagsstyringsintegration til CDM har han anført, at det ikke er korrekt udført, men han har angivet 0 timer uden værdi.

Det skyldes, at han ikke kender Corpitals tidsforbrug til denne opgave, hvorfor han ikke har kunnet anslå det. For så vidt angår punkterne 1.4.h, 1.4.i og 1.4.l har han vurderet, at funktionaliteterne ikke er korrekt udført, men han vurderer ikke, at der er medgået timer uden værdi til opgaverne. De anvendte timer er ikke uden værdi, opgaverne er blot ikke fuldført. Han har anvendt bilag O til brug for sin erklæring. Han har selv udfundet de relevante data uden hjælp fra Jan Petersen eller Peter Gamborg. Det er hans vurdering, at et samlet tidsforbrug ville være 940 timer, hvis vandfaldsmodellen havde været anvendt. Scopet var uændret undervejs, men kravene har ændret sig. Han mener ikke, at opgaven kunne være blevet løst for hverken Corpitals eller Peter Gamborgs estimat. Det er korrekt, at han i besvarelsen af spørgsmål 2.4 har fratrasket de 75 spildtimer, mens han ikke har trukket 75 timer fra ved besvarelsen af spørgsmål 5.1. Hans estimer er behæftet med en vis usikkerhed. Det er hans vurdering, at Corpitals estimat var foretaget på et meget løst og overfladisk grundlag, og det var ikke gjort klart, hvor omfattende projektet var. Der skulle have været lavet en løsningsbeskrivelse. Corpitals estimat var fejlagtigt. Det var en fejl, at projektet ikke var ordentligt undersøgt. I sin besvarelse af spørgsmål 5.1 har han anført, at han ikke ser grundlag for prisafslag. Det skyldes, at Scriptor var bygherre på projektet, og han undrer sig over, at Scriptor ikke greb ind mange steder i projektet. Scriptor kunne og burde i høj grad selv påvirke projektet.

Birgitta Håkonsson Lohse har forklaret blandt andet, at hun er regnskabschef i Scriptor. I projektet med implementering af Microsoft NAV var hun projektkoordinator. Hun havde en stor del af kontakten til Corpital. Hun havde stor indsigt i deres tidligere system, XAL. Hverken hun eller andre fra Scriptor havde et forhåndskendskab til NAV. Det gjorde de Corpital opmærksom på. Hun kom første gang i forbindelse med Corpital i september 2016, hvor de havde et møde med Kristoffer Bjerno og Niels Sloth. Opgaven var at implementere NAV på en måde, der gjorde det muligt at håndtere de processer, som de har i Scriptor. De lagde stor vægt på, at de ønskede så standardmæssig en løsning som muligt. Systemet skulle have de samme funktioner, som deres tidligere system. Hun deltog i alle 10 sprint. I starten begyndte sprintene hver 14. dag, hvor de blev enige om, hvilke opgaver der skulle løses og af hvem. På den baggrund lavede Corpital et estimat på de enkelte opgaver, som hun efterfølgende skulle godkende. Hendes forudsætninger for at godkende opgaverne var begrænsede, da hun ikke tidligere havde været med i et sådant projekt eller kunne vurdere, hvor lang tid en given opgave ville tage. Hun lagde Corpitals vurdering til grund, da de var eksperterne. Samarbejdet fungerede rigtigt fint i begyndelsen, og projektet skred frem. Niels Sloth var projektleder, og Louis stod for udviklingen i begyndelsen, hvorefter han blev erstattet af Rafeed. Overdragelsen fra Louis til Rafeed indebar et stort tab af viden. De skulle bruge tid på at sætte Rafeed ind i de samme ting, som de sat Louis ind i. Louis' tidsanvendelse var derfor spildt. Desuden brugte Rafeed brugte megen tid, og han var på det tidspunkt meget alene fra Corpital. Rafeed gav udtryk for, at han ikke vidste nok

og måtte konferere med Niels Sloth. Niels Sloth var væk i en periode i foråret 2017, og han deltog herefter ikke meget. Rafeed fik ikke den nødvendige sparring for at kunne løse opgaven. Sprintreferaterne er overordnet retvisende. Hun har aldrig deltaget i et sprint 11 eller 12 eller godkendt opgaver i de sprint. Corpital har faktureret Scriptor for sprint 11 og 12 for i alt 400-500 timer. Opgaverne er, så vidt hun ved, ikke udført. Hun blev klar over, at det gik galt efter den mislykkede "go live" den 1. maj 2017. Kun Niels Sloth var til stede fra Corpital ved "go live". Scriptor havde brugt tid på at forberede sig på "go live" med blandt andet optælling af varelager. Der var nok 6-8 personer fra Scriptor, der arbejdede med at gøre klar. På et tidspunkt den 1. maj 2017 kørte Niels Sloth pludselig uden at sige noget. Senere sendte han en sms om, at han var kørt tilbage til kontoret. De kunne ikke klare "go live" uden ham og måtte derfor opgive. Niels Sloth gav ingen forklaring på, hvorfor han var kørt. De blev gentagne gange af Niels Sloth og Kristoffer Bjerno stillet i udsigt, at "go live" var nært forestående. Hun kan ikke huske, om de efterfølgende beklagede sig skriftligt til Corpital over, at Niels Sloth havde forladt den planlagte "go live".

De svarede på alle forespørgsler fra Corpital. Corpitals konsulenter sad i starten meget hos Scriptor, så de havde fri adgang til at spørge. Scriptor foretog de tests, som de kunne foretage, men det var svært, fordi mange af de nødvendige funktionaliteter ikke virkede, men de gjorde, hvad de kunne for at teste. På det tidspunkt var der ikke dagligt nogen fra Corpital til stede, hvilket besværliggjorde processen lidt. Corpital har ikke peget på noget konkret, som Scriptor ikke har leveret. De ting, der har været undervejs, er blevet løst. Hun mener, at Scriptor har leveret det, som de skulle. Corpitals kritik er først rejst i forbindelse med retssagen. Sune Sloth havde ikke noget med selve projektet at gøre. Hun så ham først efterfølgende. Kristoffer Bjerno var med i begyndelsen og deltog i de første to sprint. Han kom først ind i projektet igen til allersidst.

Corpital implementerede aldrig et system, der virkede, opfyldte deres forretningsmæssige behov eller kunne sættes i drift. Scopet var det samme gennem hele forløbet. Projektet blev ikke ændret undervejs. Scriptor øgede ikke kravene til Corpital. Det var hendes indtryk, at Corpital ikke forstod Scriptors forretning. Scriptors forretning var uændret gennem 2017. Hun har leveret input til bilag U. Jan Petersen og en administrativ medarbejder spildte rigtigt megen tid på at rense data, som var ukritisk importeret af Corpital. Corpital importerede 15 år gammel data. En printer har en levetid på 4-5 år. Der kommer nye produkter hele tiden. Posten i bilag U vedrørende analyse af Corpitals leverance kender hun ikke indgående, men hun ved, at incoming documents måtte flere gange frem og tilbage og laves om. Posten vedrørende dobbeltarbejde ved skift af konsulenter skyldes, at Rafeed ikke var blevet sat ordentligt ind i tingene. Posten vedrørende "go live" var spildtid. Der er regnet med 500 kr. i omkostninger pr. spildt time. Det er den interne sats, som de anvender for en Scriptor-time, som er godkendt af deres revisor. Det er den interne kostpris. De daglige fremdriftsrapporter blev ikke brugt til noget. Det fremgår ikke af rapporterne, hvorfor en opgave skulle udføres, eller hvorfor den ikke var blevet udført. Det

er hendes opfattelse, at der i meget høj grad er overfaktureret. Det var hende, der godkendte opgaverne. Hun har godkendt 1208 timer. Hun har ikke set sprint 11 og 12 før. Hun har godkendt opgaverne, men hun blev ikke præsenteret for estimaterne på sædvanlig vis. Da hun godkendte opgaverne, vidste hun ikke, at opgaven indgik i et sprint 11 eller 12, men hun har i tillid til Corpital godkendt opgaverne i perioden fra maj til september 2017. Tilliden var dog noget svækket på det tidspunkt.

Kristoffer Bjerno har forklaret blandt andet, at han er handelsskoleuddannet og partner i Corpital. De er tre partnere med forskellige andele. Kontakten til Scriptor blev etableret, fordi Perregaard ringede og bad om et møde i september 2016. De indgik en aftale om, at Corpital skulle hjælpe Scriptor med at erstatte et gammelt system med et nyt NAV-system. De aftalte at afholde en afklaringsworkshop. Den opgave, som Corpital derved påtog sig, er deres kerneydelse. De har løst mange tilsvarende opgaver. Han stod for aftaleindgåelsen. Han kendte ikke på forhånd noget til Scriptor, men han fik indtryk af, at det var en veletableret virksomhed. Valget af den agile model blev truffet i fællesskab med Scriptor. Der var ingen diskussion herom. Perregaards mail af 13. september 2014 var ikke en kravsspecifikation, men alene en angivelse af overordnede overskrifter, som kunne udfyldes på mange forskellige måder. Han mener ikke, at Scriptors gamle løsninger fungerede. De var uigennemskuelige. Han deltog i wokshoppen den 28. september 2016. Den gik ud på at afdække kundens behov. Desuden deltog Peter Perregaard, Birgitta Lohse og et par andre. Der deltog ikke andre fra Corpital. Han husker ikke, om billedet af tavlen, som er fremlagt i sagen, er fra den første workshop. Det er ikke ham, der har tegnet det. Han husker at have set den før retssagen.

Oplægget er primært udarbejdet af ham på baggrund af workshoppen. Han og Perregaard var enige om, at der skulle laves et oplæg. Oplægget var ikke bindende, fordi der ikke var lavet en kravsspecifikation, så de kendte ikke nok til opgaven. Scriptor skulle desuden levere rigtigt meget selv, herunder på datadelen, hvilket skabte usikkerhed for Corpital. Den estimerede pris på 381.550 kr. i oplægget kom ikke til diskussion. Det estimerede tidsforbrug på 294 timer var under forudsætning af, at Scriptor leverede blandt andet data. Det fremgik tydeligt for alle. Hverken den estimerede pris eller tidsforbrug holdt stik, da det hurtigt viste sig, at Corpital var afhængige af Scriptors leverancer, og der kom løbende ændringer undervejs. Rammeaftalen blev ikke underskrevet på et møde. Scriptor havde ingen bemærkninger til den. Mailadressen booking@corpital.com er en adgang til Corpitals sagssystem. Det var Birgitta Lohse, der godkendte opgaverne fra Scriptors side. Det var hans opfattelse, at Scriptor forstod rammeaftalen og det forløb, som de skulle igennem. Rammeaftalen er standardaftale. Scriptor var klar over, hvad de selv skulle præstere. Det var klart fra begyndelsen, at det skulle være et samarbejdsprojekt. Scriptor lovede at levere deres del. Det er normalt, at kunden bruger dobbelt tid i forhold til konsulenttiden, men Scriptor skulle være så involveret i projektet, at det måtte forventes, at

de skulle bruge tre gange så megen tid som konsulenterne. Dette blev drøftet med Scriptor i begyndelsen.

Hans rolle i de 10 sprint var at sætte projektet i gang, herefter skulle konsulenterne overtage. Han var inde over alle sprintafslutninger. Han foretog ikke detaljeret kontrol af konsulenternes tidsregistrering. Hvis et estimat på et sprint overskrides, vil han dog sammen med den projektansvarlige se på det i forbindelse med sprintafslutningen. Niels Sloth var særdeles dygtig. Niels Sloth forlod Scriptor den 1. maj 2017, fordi han konstaterede, at Scriptor ikke havde lavet de opgaver, som var en forudsætning for "go live". Louis var rigtigt dygtig til det tekniske. Da Rafeed overtog efter Louis, brugte de meget tid internt i Corpital på at overdrage opgaven, men der var nok detaljer, der ikke kom med. Rafeed var mere struktureret end Louis og stillede derfor nok flere spørgsmål. De fakturerede ikke for den tid, som de brugte internt på overdragelsen. Morten fra Scriptor stod for alt omkring kontrakter. Det var hans opfattelse, at Morten sad i en silo, og Morten blev tidligt en flaskehals. Morten blev også sygemeldt med stress på et tidspunkt. Birgitta Lohse var Scriptors projektleder og deltog i alle sprintmøder. Men hun var ikke aktiv som projektleder; hun var mere en tilbagetrukket koordinator. Birgitta og Niels havde et fint samarbejde i hendes egenskab af specialist. De fik ikke de fornødne svar fra Scriptor. Jan Petersen var en helt central figur i projektet i forhold til integrationen. Han var meget svær at få fat på. Tingene ændrede sig hele tiden, så de kom ikke rigtigt videre. Jan Petersen var fuld af undskyldninger for ikke at levere. Det kan man også se i sprintreferaterne. Scopet ændrede sig ikke gennem forløbet, men opgaven blev udvidet undervejs. "Go live" betyder, at man sætter gang i det nye system. Herefter skulle det nye system køre parallelt med det gamle system. "Go live" betyder ikke, at projektet er slut, da der altid vil være noget, der skal justeres. Den forventede "go live" den 1. februar 2017 holdt ikke, men udskydelsen skete i enighed med Scriptor, der godt selv kunne se, at Scriptor, herunder Morten, var flaskehals. Han kan ikke genkende, at Niels har ændret programmeringen af tonerbestillingssystemet. Han ville vel have fået det at vide, hvis noget så grundlæggende var blevet ændret af Niels. De drøftede forskellige "go live"-muligheder, herunder opdeling i flere etaper, men de konkluderede, at det ikke kunne lade sig gøre. Bilag 16 er et forsøg på at lave en strammere styring af projektet efter den mislykkede "go live" den 1. maj 2017. De ville forsøge at tvinge Scriptor til at tage ansvar for de enkelte opgaver. Det skulle være synligt, hvem der skulle gøre hvad. Det lykkedes dog ikke.

I maj 2017 havde han et møde med Peter Perregaard og Birgitta Lohse, hvor de var uenige om, hvorfor det var gået galt. Der var også fakturaer, som Scriptor ikke havde betalt. Corpital ønskede at gøre projektet færdigt og tilbød at kreditere nogle beløb samt at yde rabat på fremtidige timer. Peter Perregaard sagde, at Scriptor havde likviditetsproblemer, hvorfor han tilbød Scriptor en afdragsordning. De fik på intet tidspunkt at vide fra Scriptor, at de daglige fremdriftsmails var værdiløse. Han er enig i Perregaards vurdering af projektet, som fremgår af dennes mail af 24. juli 2017, men årsagen er Scriptors totale mangel

på ansvarstagen. At projektet er kuldsejlet er udelukkende Scriptorors skyld. Han opfattede ikke mailen som en reklamation, men et udtryk for frustration over, at de ikke kom i mål. Herefter var overtog Sune hans rolle i projektet. Sprint 11 og 12 var mest en intern betegnelse i Corpital. Projektet kørte videre, og Scriptor godkendte opgaverne. Det kan godt være rigtigt, at Scriptor ikke var bekendt med betegnelserne 'sprint 11 og 12'. Tavlerne hos Scriptor var endnu et forsøg på at styre projektet på en mere synlig måde. Scriptor skulle foretage tests. Corpital var hos Scriptor flere gange om ugen. Hvis der ikke var nogen til stede fra Corpital, ville de kunne lave en aftale, hvis der var brug for hjælp til tests. Hvis Scriptor havde problemer med at teste, skyldtes det nok datafejl, som beroede på Scriptor. De fire timer, som han har debiteret den 18. oktober 2016, blev brugt på udarbejdelse af oplægget. Han deltog ikke i en workshop i november. Det kan godt passe, at de har debiteret i alt 45 timer i den indledende fase. Estimeret på 294 timer, som fremgår af oplægget, ændrede sig ikke efterfølgende. Corpital fremsatte ikke nogen ændringsanmodninger til Scriptor. Corpital kom med bemærkninger i forbindelse med sprintafslutningerne om, at Scriptor ikke leverede.

Parternes synspunkter

Corpital P/S har i sit påstandsdokument anført følgende:

"Corpital gør gældende;

- at Parternes aftalegrundlag er den ... fremlagte rammeaftale,
- at det af [rammeaftalen] fremgår, at denne "omhandler levering af konsulenttydelser til Kunden på baggrund af Kundens løbende og konkrete bestillinger heraf",
- at Corpital mere konkret er blevet antaget af Scriptor til på timebasis at bistå Scriptor med en behovsanalyse, tilpasning og implementering af Microsoft Dynamics NAV,
- at [rammeaftalen] explicit henviser til Corpitals forretningsbetingelser..., der derfor må betragtes som en integreret del af parternes aftale,
- at Corpitals oplæg og det samlede samarbejde har været baseret på en agil model, hvor leverancen løbende tilpasses efter Scriptor's ønsker baseret på dennes eksisterende data og krav til fremtidige egenskaber,
- at Scriptor løbende har ændret kravsspecifikationer til den endelige leverance, og at disse kravspecifikationer i væsentlig grad har øget kompleksiteten og omfanget af det samlede arbejde, og at Corpital løbende har meddelt Scriptor, at dette medfører ekstra tidsforbrug og dermed ekstra omkostninger for Scriptor,

- at Scriptor undervejs i forløbet har forsømt projektet, herunder bl.a. ved ikke at levere nødvendige data og oplysninger til Corpital, hvilket har medført et væsentligt og unødvendigt forøget tidsforbrug samt forsinkelse af den samlede leverance,
- at Scriptor i henhold til de indgående aftaler er forpligtet til at betale Corpital efter medgået tid og til aftalte timepriser,
- at Scriptor løbende har modtaget, accepteret og betalt for Corpitals leverancer,
- at Scriptor ikke forud for afgivelse af svarskrift i denne sag har anmodet Corpital om en specifikation på forbrugt tid eller på anden vis forholdt sig kritisk dertil,
- at Corpital har faktureret Scriptor for arbejde, der er udført i henhold til den indgåede aftale...,
- at det af Corpital udførte arbejde ikke er behæftet med mangler,
- at Scriptors modkrav vedrørende mangler først er fremkommet efter denne sags inkamination,
- at Scriptor på daværende tidspunkt havde fortabt sin reklamationersret,
- at den af parterne aftalte leverance ikke er afsluttet fra Corpitals side,
- at Corpital ... har været berettiget til at stoppe sit arbejde, da forfaldne fakturaer ikke forelå betalt,
- at Corpital ikke desto mindre uden fakturering har fortsat sit arbejde med henblik på at finde en mindelig løsning,
- at Corpitals ansvar for fejl og mangler ... er "begrænset til efter Corpitals valg - omlevering, afhjælpning, eller forholdsmæssigt afslag. Kunden skal ikke have nogen anden misligholdelsesbeføjelse",
- at Corpital aldrig har afvist at foretage afhjælpning af eventuelle mangler,
- at Scriptor ikke under denne sag har løftet sin bevisbyrde for at det af Corpital leverede arbejde skulle være mangelfuldt, og at Corpitals pris har været ubillig."

Scriptor Technology A/S har i sit påstandsdokument anført følgende:

"Scriptor gør som hovedanbringender gældende,

- at Corpital er professionel leverandør og derfor underlagt et skærpet professionsansvar for Leverancen, samt den tid der er anvendt på Leverancen, og alene kan kræve betaling for det rimelige tidsforbrug, som er anvendt på en relevant, værdiskabende og effektiv måde...,

- at Leverancens scope ikke har ændret sig af betydning under forløbet,
- at en del af det uforholdsmæssige tidsforbrug og overskridelsen skyldes forhold, som Corpital selv er ansvarlig for og er den nærmeste til at bære risikoen for, herunder særligt den del der kan henføres til mangler, afhjælpning, mangelfuld koordinering og styring af Leverancen, for stor udskiftning af medarbejdere tilknyttet Leverancen mv.,
- at Corpital, til trods for at være specialist i implementeringer som Leverancen, til trods for at have gennemført foranalyse og workshops vedrørende scope, og til trods for at scope ikke har ændret sig undervejs, har foretaget en så væsentlig fejlestimering, at Corpital er ansvarlig for mindst 50 % af fejlestimeringen,
- at det uforholdsmæssige tidsforbrug, fejlestimeringen og overskridelsen af estimatet samt værdien af det udførte arbejde medfører, at det opkrævede vederlag er ubilligt og derfor ikke kan kræves betalt af Scriptor efter principperne i Købelovens § 5 ...,
- at Corpital ikke har dokumenteret,
- at Corpital har anvendt de fakturerede timer,
 - at timerne er anvendt på en relevant, værdiskabende og effektiv måde, og
 - at overskridelsen ikke skyldes Corpitals forhold,
- at levering af det samlede projekt ikke er sket, og at Corpital ikke har været i stand til at afhjælpe og foretage endelig leverance, hvorfor Scriptor derfor har været nødsaget til at antage tredjemand til at foretage afhjælpning og færdiggørelse af Leverancen,
- at de stedfundne leverancer er mangelfulde, idet der er mangler ved de leverede timer, kvaliteten i det udførte arbejde og i leverancer knyttet til software implementeringen,
- at Scriptor ikke har accepteret prisen for eller udvist retsforbende passivitet i forhold til Leverancen...,
- at Scriptor ud fra en samlet vurdering er berettiget til tilbagebetaling af de af Corpital fakturerede beløb på baggrund af det

uforholdsmæssige tidsforbrug og manglerne ved Leverancen samt de varigt værdiforringende mangler ved det leverede, og

at Scriptor's krav om forholdsmæssigt afslag og tilbagebetaling for de fakturerede timer og mangler tilsammen udgør mindst kr. 800.000.

4.2 Corpitals anbringender

Scriptor bestrider generelt Corpitals anbringender og fastholder sine egne.

Corpital gør et anbringende gældende om, at Scriptor løbende har accepteret og betalt for Leverancen. Scriptor har alene betalt fakturaerne, fordi Corpital gentagende gange forsikrede om, at Leverancen næsten var i mål, og at en løsning var klar lige rundt om hjørnet. Desuden truede Corpital med at standse arbejdet, hvis ikke Scriptor betalte. På den baggrund betalte Scriptor de modtagne fakturaer. Scriptor er dog ikke afskåret fra at bestride og tilbagesøge de uberettede fakturaer, idet en kunde i it-projekter bør *"have tid til at afdække forholdet"*, mens *"Leverandøren vil ikke have samme praktiske behov for hurtig afklaring af, om kunden ønsker økonomisk kompensation i form af forholdsmæssigt afslag, erstatning eller bod, da disse beføjelser ikke umiddelbart har betydning for, hvordan leverandøren skal allokere sine ressourcer"*, jf. Udsen, IT-kontraktret, 2014, s. 217 og 219.

Corpital gør endvidere et anbringende gældende om, at anvendelse af en agil projektmodel indebærer, at Leverancen løbende tilpasses Scriptor's ønsker, hvilket fremstår misvisende. Inden opstart havde Corpital gennemført grundige undersøgelser og workshops, og scope ændrede sig ikke undervejs. Ved anvendelse af den agile projektmodel har leverandøren også et leveranceansvar og en resultatforpligtelse. Den agile projektmodel skal medvirke til, at løsningen i høj grad bliver tilpasset kundens særlige behov, hvilket dog allerede blev gennemført ved det grundige forarbejde. Corpital kunne således opsætte og tilpasse systemet, så det passede til Scriptor's forretning, som heller ikke havde ændret sig og i øvrigt var som håndteret i Scriptor's tidligere system, som Corpital også havde adgang til. Argumentet om *"agil"* udvikling kan derfor ikke anvendes og kan heller ikke ændre på, at Corpital har svigtet sit ansvar og sine forpligtelser som leverandør."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Det lægges til grund, at parterne har indgået en aftale om, at Corpital P/S på timebasis skulle bistå Scriptor Technologies A/S med en behovsanalyse, tilpasning og implementering af it-systemet Microsoft Dynamics NAV, og at aftalen er indgået efter den agile model.

Retten lægger videre til grund, at det var aftalt mellem parterne, at Corpital P/S skulle udarbejde et estimat på de enkelte opgaver, som Scriptor Technologies A/S herefter skulle godkende i Corpital P/S' sagsstyringssystem, og at afregning skulle ske efter medgået tid og omkostninger.

Det lægges endelig til grund, at alle de opgaver, som Corpital P/S har faktureret, rent faktisk blev godkendt af Scriptor Technologies A/S, og at Scriptor Technologies A/S ikke undervejs har reklameret over Corpital P/S' arbejde.

Corpital P/S' krav

Retten bemærker om Corpital P/S' krav på betaling af 58.315,00 kr. for NAV online licenser, at der ikke er fremlagt dokumentation for, at licenserne er leveret. Scriptor Technologies A/S har under sagen fremsat en provokation om fremlæggelse af dokumentation for kravet, som Corpital P/S har besvaret ved at henvise til kutyme. Retten finder det herefter ikke godtgjort, at Corpital P/S har et krav på betaling for licenser.

For så vidt angår den del af Corpital P/S' krav, som vedrører betaling for konsulenttimer udført i september 2017, lægger retten som ubestridt til grund, at timerne er udført. Da opgaverne og tidsforbruget på forhånd var godkendt af Birgitta Lohse på vegne af Scriptor Technologies A/S, finder retten, at Corpital P/S som udgangspunkt har krav på betaling af 94.895,81 kr. ekskl. moms herfor.

Scriptor Technology A/S' krav

Scriptor Technologies A/S har gjort gældende, at den af Corpital P/S faktisk anvendte tid væsentligt overskred tidsestimatet på 294 timer, som fremgik af Corpital P/S' oplæg af 27. oktober 2016. Retten skal hertil bemærke, at det tydeligt fremgår af oplægget, at det ikke er bindende, og at de konkrete opgaver skal godkendes af Scriptor Technologies A/S. At det faktiske tidsforbrug væsentligt overskrider estimatet, kan således ikke i sig selv begrunde et krav fra Scriptor Technologies A/S.

Skønsmanden har i sin besvarelse af spørgsmål 1.4g vurderet, at Corpital P/S samlet har anvendt 75 timer, som er uden værdi for Scriptor Technologies A/S. Skønsmanden har endvidere i sin besvarelse af spørgsmål 5.1 vurderet, at Corpital P/S samlet har anvendt ca. 500 timer mere end skønsmandens estimat af tidsforbruget for opgaven.

Efter skønsmandens opfattelse skyldes tidsforbruget dog, at Scriptor Technologies A/S har været uforberedt på projektet, manglet svar og oplysninger samt manglet engagement og ejerskab i projektet.

Retten bemærker, at skønsmandens besvarelse som beskrevet i indledningen til erklæringen i vidt omfang er baseret på parternes modsatrettede udsagn frem for dokumentation.

Retten finder efter den samlede bevisførelse, herunder skønsmandens besvarelse af spørgsmål 1.2 og 1.4 samt de for retten afgivne forklaringer, at Corpital P/S' tidsforbrug forekommer for højt, og at dette ikke udelukkende kan tilskrives Scriptor Technologies A/S. Dette overforbrug kan skønsmæssigt fastsættes til 100 timer.

Retten finder herefter, at Scriptor Technologies A/S er berettiget til et afslag svarende til 175 timer. Der er enighed om, at en time faktureres med 1.300 kr. ekskl. moms. Scriptor Technologies A/S har herefter krav på i alt 227.500 kr. uden moms.

Retten finder uanset Corpital P/S' forretningsbetingelser, at Scriptor Technologies A/S ikke ved ikke undervejs at have reklameret har afskåret sig fra at gøre indsigelser gældende, idet retten lægger til grund, at Scriptor Technologies A/S ikke havde mulighed for at fastslå sit modkrav, før Corpital P/S' arbejde var tilendebragt.

For så vidt angår kravet som følge af intern spildtid bemærker retten, at skønsmanden i sin besvarelse af spørgsmål 4.1 har vurderet, at Scriptor Technologies A/S har spildt 36 interne timer på projektet i forbindelse med, at systemet tre gange blev meldt klar til "go live". Derimod finder skønsmanden ikke, at den tid, som Scriptor Technologies A/S har opgjort som intern spildtid, i øvrigt reelt er spildt, idet der efter hans vurdering er tale om en videreførelse af projektet. Efter bevisførelsen finder retten ikke grundlag for at nå frem til en anden vurdering.

Retten finder herefter, at der er ført bevis for, at Scriptor Technologies A/S har lidt et tab i form af 36 interne spildte timer på projektet, som kan kræves erstattet af Corpital P/S med 500 kr. pr. time, i alt 18.000 kr.

Henset til aftalens karakter, hvor der ikke er aftalt en fast pris for et færdigt produkt, men hvor de enkelte opgaver løbende bestilles, har Scriptor Technologies A/S ikke krav på kompensation for, at projektet måtte færdiggøres af tredje-
mand.

Retten finder herefter, at Corpital P/S har et krav mod Scriptor Technologies A/S på 94.895,81 kr. ekskl. moms, mens Scriptor Technologies A/S har et modkrav på i alt 245.500 kr. ekskl. moms mod Corpital P/S.

Parternes respektive rentepåstande ikke har været særskilt bestridt, og renterne er derfor fastsat som nedenfor bestemt.

Efter sagens udfald findes Corpital P/S at have vundet mest set i forhold til parternes påstande. Scriptor Technologies A/S skal derfor betale delvise sagsomkostninger til Corpital P/S, jf. retsplejelovens § 313, stk. 1, til delvis dækning af advokatudgifter med 50.000 kr. Hver af parterne skal endeligt afholde de udgifter, som de hver især har betalt i retsafgift.

For så vidt angår udgifterne til skønserklæringen på i alt 365.625 kr. inkl. moms bemærker retten, at det lægges til grund, at ingen af parterne foreløbigt har afholdt denne udgift. Efter skønserklæringens indhold finder retten, at Scriptor Technologies A/S skal betale 2/3 af udgiften hertil, i alt 243.750 kr., og at Corpital P/S skal betale 1/3, i alt 121.875 kr.

THI KENDES FOR RET:

Corpital P/S skal til Scriptor Technologies A/S betale 150.604,19 kr. med tillæg af procesrente fra den 31. januar 2018.

Scriptor Technology A/S skal til Corpital P/S betale sagsomkostninger med 50.000 kr. Scriptor Technologies A/S skal betale 243.750 kr. inkl. moms i honorar til skønsmand Erik Buchwald Christensen, og Corpital P/S skal betale 121.875 kr. inkl. moms i honorar til skønsmand Erik Buchwald Christensen.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.